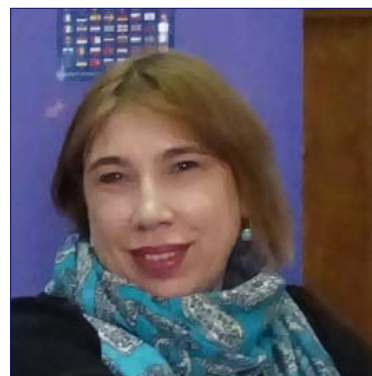

EUROPEANA DEVINE PRIETENUL CULTURAL AL ELEVILOR ȘI PROFESORILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

**Diana SILIVESTRU,
Natalia GULCO,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova**

Rezumat: Articolul evidențiază rolul și importanța platformei Europeana în educație, subliniază aspectele variate ale patrimoniului cultural digital și abordarea educațională a interpretării acestuia. Patrimoniul cultural este un subiect vast, care poate servi drept sursă de inspirație pentru nenumărate activități creative organizate atât în biblioteci, cât și în cadrul activităților didactice. Articolul evidențiază exemple de proiecte și idei pentru activități axate pe patrimoniul cultural digital. Prin urmare, acest articol prezintă resursele puse la dispoziție de Europeana, platforma digitală a Uniunii Europene dedicată patrimoniului cultural digital. Mai exact, pune la dispoziția profesorilor și elevilor o varietate de resurse și idei concrete de activități didactice interactive și atractive specifice diferitor discipline, pornind de la istorie la astronomie, de la matematică la limbi străine, efectuate în sala de clasă, precum și activități desfășurate în afara comunității școlare. Prin intermediul acestui articol, oferim surse de inspirație privind utilizarea, promovarea și susținerea culturii și a patrimoniului cultural digital, întrucât Europeana este dovada vie a faptului că patrimoniul cultural digital poate oferi elevilor și cadrelor didactice numeroase oportunități educaționale și de participare.

Cuvinte-cheie: Platforma Europeana, patrimoniul cultural digital, Biblioteca Națională Digitală Moldavica, educație, instrumente și resurse digitale, activități didactice interactive, Biblioteca Națională, Europeana în educație, scenarii de predare, patrimoniul și educația.

Abstract: The article highlights the role and importance of Europeana platform in education, stresses various aspects of digital cultural heritage, emphasizes educational approach to its interpretation. Cultural heritage is a large subject, and can inspire for innumerable creative acts organized by libraries and as teaching activities. The article focuses on examples of projects and ideas for activities based on digital cultural heritage. Thus, the article presents the source of Europeana, a digital platform of the European Union completely dedicated to digital cultural heritage. More exactly, it makes available to teachers and pupils a variety of sources and ideas of interactive (and attractive) didactic activities specific to different disciplines, from history and astronomy, mathematics and foreign languages, that could be performed both in classroom and out of school. The authors present sources for inspiration in using, promotion and support of culture and digital cultural heritage, since Europeana is a great example of numerous opportunities in education and participation that digital cultural heritage can offer to teachers and pupils.

Keywords: Europeana's platform; digital cultural heritage; „Moldavica” National Digital Library; education; digital instruments and sources; didactic interactive practice; National Library; Europeana in education; teaching plans; heritage and education.

În contextul Zilelor Europene ale Patrimoniului, în luna octombrie 2019, în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova s-au desfășurat o serie de sesiuni educațional-informative inedite cu genericul *10 lucruri pentru a descoperi Europeana. Europeana – prietenul cultural al elevului și profesorului*. Ideea organizării acestor acțiuni a fost inspirată din articolele blogului Europeana cu referire la utilizarea resurselor Europeana în educație în țările europene.

În Republica Moldova, această experiență de promovare a platformei Europeana, a fost inițiată și organizată în premieră de către Biblioteca Națională a Republicii Moldova (secțiunile Centrul Pro-European de Servicii și Comunicare; Colecții digitale), în parteneriat cu Comunitatea profesorilor de limba engleză din Moldova (META).

TINERII AU EXPLORAT PLATFORMA EUROPEANA

Grupul țintă vizat pentru prima sesiune desfășurată a constituit elevii Liceului Teoretic „Gheorghe Asachi” din Chișinău. Elevii s-au familiarizat cu platforma EUROPEANA și diversitatea moștenirii sale culturale digitizate, pornind de la conținuturi diversificate și motivante, și până la instrumente pentru accesarea și utilizarea conținuturilor. Europeana (<https://www.europeana.eu>) este platforma digitală a Europei pentru moștenirea culturală, oferind acces online gratuit la peste 53 de milioane de articole digitizate extrase din muzee, arhive, biblioteci și galerii europene.

Elevii în cadrul sesiunii au descoperit 10 lucruri despre Europeana, structurate în fe-

lul următor:

1. Ce este Europeana?
2. Accesul la Datele de cercetare Deschise (Știința Deschisă),
3. Rețea de profesioniști și de expertiză cultural-tehnologică,
4. Căutarea în Europeana,
5. Găsirea de conținut reutilizabil,
6. Cum se atribuie conținutul?
7. Implicarea în mod creativ (aplicații, instrumente, competiții, jocuri-gif-uri),
8. Resurse educaționale pentru profesori (scenarii),
9. „Mai aproape” de operele de artă,
10. Descoperirea “Incredibilului” (ceva neașteptat).

Participanții au descoperit resurse europene utile ce pot fi utilizate în scopuri educative, la fel, s-au cunoscut cu modalități eficiente de a găsi conținut relevant, cu diferite conținuturi cu licențe adaptate pentru utilizare în educație, au fost instruiți cum să atribuie corect conținutul din portalul Europeana, precum și crearea, și distribuirea (cu potențial de comercializare) a propriilor resurse educaționale. Informația despre patrimoniul cultural național digitizat și Biblioteca Națională Digitală „Moldavica” a fost menționată și pusă la dispoziția elevilor prin intermediul website-ului www.moldavica.bnrm.md, ce constituie o altă platformă utilă și necesară tuturor categoriilor de public.

Este important ca tinerii să învețe despre patrimoniu, acest lucru să fie parte a dezvoltării lor, din punct de vedere cultural-educational. Acest tip de educație ajută tinerii să-și dezvolte capacități relevante de identificare, de analiză și de apreciere a artei și istoriei.

EUROPEANA INSPIRĂ PROFESORII

Cea de-a doua sesiune s-a desfășurat cu participarea unui grup de profesori din instituții de învățământ liceal și universitar din Chișinău. Profesorii au aflat instrumente și resurse europene online utile, ce pot fi aplicate în scop educațional, scenarii de predare-învățare și scenarii de imple-

mentare pentru pregătirea orelor de clasă.

La început de sesiune, participanților li s-au prezentat platforma și rețeaua Europeană – ca resursă importantă, ce cuprinde mai mult de 20 milioane de obiecte digitale ce pot fi utilizate în pregătirea orelor didactice. Prin urmare, profesorii s-au familiarizat cu un bloc de resurse, așa precum:

Platforma „Predarea cu Europeană” – <https://teachwittheuropeana.eun.org/> este platforma excelentă pentru profesori și toți cei interesați care caută planuri de lecții antrenate, inovatoare și ușor de ajustat la programele lor. Este o inițiativă pentru a încuraja profesorii să-și împărtășească experiența în încorporarea resurselor Europeană în clasă. Actualizat în fiecare săptămână, portalul prezintă un catalog de scenarii de învățare și oferă istorii despre modul în care resursele sunt implementate în clase.

Portalul Historiana <https://historiana.eu/#/> – este portalul ce oferă în mod gratuit conținut istoric cu activități de învățare și instrumente digitale inovatoare realizate de către și pentru educatorii de istorie din toată Europa;

Instrumentul TRANSCRIBATHON în educație <https://transcribathon.com/en/education/> – este un instrument dedicat explorării potențialului educațional Europeană. Această resursă oferă accesul la colecția „Europeană 1914-1918” ce reprezintă o arhivă digitală unică a Primului Război Mondial și reunește mii de povești personale, scrisori, jurnale și obiecte care oferă o perspectivă asupra experiențelor trăite în Europa în timpul războiului. Acesta este istoricul pe care nu îl puteți găsi în manualele de curs.

Platforma „Europeană în sala de clasă: construirea competențelor secolului XXI cu

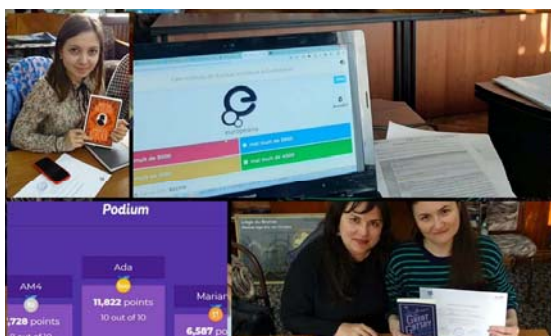
patrimoniul cultural digital” – <http://www.eun.org/europeana-mooc-rerun-promo-pack> este instrumentul de educație web ce oferă o selecție de activități testate în clasă și resurse din diferite țări europene în cadrul dezvoltării de competențe din secolul XXI. Se oferă pentru a împuternici educatorii să introducă moștenirea culturală în sălile de clasă și să își perfecționeze propriile practici. Această resursă este un curs online deschis de tip MOOC. MOOC (abreviere de la Massive Open Online Course) reprezintă un curs online menit să asigure participare nelimitată și acces deschis prin intermediul web-ului. Spre deosebire de formele tradiționale de predare din învățământul superior cum ar fi prelegerile și lectoratele, multe MOOCs oferă forumuri interactive, sprijinind astfel interacțiunile de idei și principii între studenți și profesori. Platforma mai sus numită oferă diferite resurse Europeană în educație, indiferent de subiectul care este predat de obicei în sala de clasă. Această resursă propune concepte noi, cum ar fi învățarea pe bază de proiect sau STEAM și aduce o perspectivă inovatoare asupra moștenirii culturale. Massive Open Online Course (MOOC) este un instrument de formare creat de profesori pentru a ajuta alți educatori să integreze cultura digitală în orice fel de disciplină. MOOC a funcționat pentru prima dată în aprilie 2018 și a fost actualizat în 2019 pe baza feedback-ului, extins primit de la participanții la curs. Această versiune a atras peste 3.500 de înregistrați.

Comunitatea Europeană Educație este deschisă tuturor profesioniștilor care se ocupă de patrimoniul cultural și de predare-învățare în instituții culturale și / sau de învățământ, școli, ONG-uri, ministere și administrații locale și sectorul privat. Această comunitate reunește pe toți cei care cred că patrimoniul cultural digital al Europei are un rol important în educație și doresc să colaboreze pentru a integra Europeană atât în educație formală cât și cea informală pentru a favoriza inovarea.

Profesorii, participanții la sesiune, au analizat și discutat pe marginea diferitor scenarii de predare-învățare pe diverse subiecte <https://teachwittheuropeana.eun.org/>

org/learning-scenarios. Au fost împărtășite experiențe profesionale și au fost discutate diferite subiecte cu colegii de breaslă. De asemenea, au fost informați de prezența unei diversități largi de implementări de scenarii de predare-învățare, realizate deja în sălile de clasă din Europa, disponibile la următorul link <https://teachwithuropeana.eun.org/stories-of-implementation/> și posibilitatea îmbogățirii materialelor existente (scenariilor deja realizate) sau crearea de scenarii noi.

Testarea cunoștințelor însușite în cadrul ambelor sesiuni, de către elevii și profesorii a fost realizată cu succes prin evaluarea interactivă în aplicația Kahoot. Participanții ambelor sesiuni au rămas fascinați și mulțumiți de descoperirea și explorarea unui conținut digital al patrimoniului european pentru utilizarea ulterioară în procesul educațional.

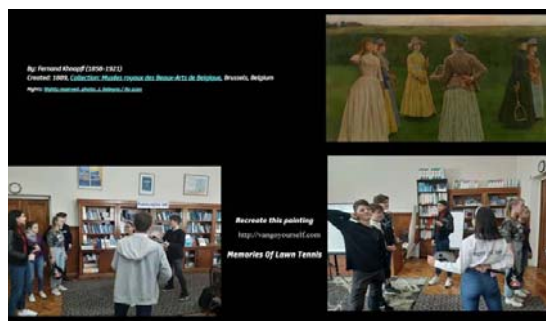

EUROPEANA MOTIVEAZĂ IMPLICAREA ȘI CONECTAREA

Este de apreciat faptul, că elevii și profesorii au manifestat o atitudine participativă și deschidere în ambele sesiuni, implicându-se într-un mod activ și creativ în reproducerea operelor de artă europeană din diferite perioade de timp. Aici facem referire la o resursă interactivă și foarte utilă, care este disponibilă la următorul link -<http://vangoyourself.com>. Profesorii și adolescenții au încercat într-un timp, extrem de scurt, de maxim 15 minute, să reproducă opera și să se regăsească în pielea personajelor din picturi. În rezultat, au redat și imitat într-un mod cu totul fascinant, diferite personaje și opera în ansamblu. În acest sens, au aflat mai mult despre lucrările artistice redat.

Ilustrăm câteva exemple de lucrări și

procese creative ale elevilor și profesorilor, a se vedea fotografiile de mai jos și link-ul <https://vangoyourself.com/vango/the-emperor-augustus-rebuking-cornelius-cinna-for-his-treachery-etienne-jean-delecluze-1781-1863-vangod-by-cpesc/>

În prezent, abordările educaționale actuale impun utilizarea instrumentelor online, care devin surse de învățare și formare atât pentru elevi cât și pentru cadre didactice. În acest sens, platforma www.europeana.eu oferă milioane de resurse din toate domeniile care pot transforma orele de curs într-o călătorie virtuală în istoria umanității.

Provocarea cu care se confruntă astăzi patrimoniul, constituie modul de a atrage și de a capta atenția unui public cât mai larg, prin oferirea posibilităților de a înțelege patrimoniul, pentru a spori conștientizarea și de a cultiva dorința de implicare și interacțiune cu acesta. Iar pentru a obține un angajament mai mare față de patrimoniu în rândul tinerilor, este important aspectul comunicării cu ei, să analizezi ce-i motivează și ce-i interesează. Și prin urmare, de a pune în aplicare diverse abordări: inițiative cultural-educaționale, implicare în activități și măsuri adecvate privind creșterea conștientizării valorilor transmise de patrimoniu și încurajarea tinerilor în implicare și dezvoltare de practici

noi care ar include patrimoniul.

În anul 2020, ne propunem extinderea acestei inițiative, privind promovarea accesibilității digitale a resurselor de patrimoniu și oportunităților valoroase ale platformei Europeana prin desfășurarea unor serii de acțiuni inclusiv, sesiuni educațional-informative pentru cadrele didactice în cadrul reuniunii anuale a Comunității profesorilor din Moldova (META). Ne-ar onora prezența și participarea invitaților-experti europeni din cadrul EUROPEANA.

Acțiunea va avea ca scop creșterea conștientizării valorilor transmise de patrimo-

niu și încurajarea tinerilor în implicare și dezvoltare de practici noi care ar include patrimoniul.

Centrarea ofertei cultural-educative pe public și orientarea acțiunilor cu referire la dezvoltarea componentei de patrimoniu și educație, constituie unul din obiectivele prioritare al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova pentru anul 2020, în contextul marcării celei de-a 35 aniversare de la lansarea inițiativei Zilele Europene ale Patrimoniului cu tema declarată ca fiind: Patrimoniul și educația.

Referințe bibliografice:

1. CRESPO, Isabel. ENA Education Community in practice: 10 ways to promote the use of digital cultural heritage. [citată 3 februarie 2020]. Disponibil: <https://pro.europeana.eu/post/ena-education-community-in-practice-10-ways-to-promote-the-use-of-digital-cultural-heritage>
2. Ce reprezintă Europeana? [citată 20 decembrie 2019]. Disponibil: <https://cpescmdlib.blogspot.com/2019/10/europeana-platforma-europeana-dedicata.html>
3. CRESPO, Isabel. Discover free and innovative learning resources using digital culture in the new 'Teaching with Europeana' blog. [citată 17 decembrie 2019]. Disponibil: <https://pro.europeana.eu/post/discover-free-and-innovative-learning-resources-using-digital-culture-in-the-new-teaching-with-europeana-blog>
4. Europeana Education in the Republic of Moldova. [citată 15 februarie 2020]. Disponibil: <https://pro.europeana.eu/post/europeana-education-in-the-republic-of-moldova>
5. Europeana – prietenul cultural al profesorului. [citată 20 ianuarie 2020]. Disponibil: <http://cpescmdlib.blogspot.com/2019/10/europeana-prietenul-cultural-al.html>
6. Europeana Sharing Content Guidelines for Professionals. [citată 16 decembrie 2019]. Disponibil: https://pro.europeana.eu/files/Europeana_Professional/Publications/Recommendations-about-sharing-content-online-for-professionals.pdf
7. Guide to using Europeana in Education. [citată 18 decembrie 2019]. Disponibil: <https://pro.europeana.eu/post/guide-to-using-europeana-in-education>
8. Învățând din trecut, ne proiectăm viitorul: patrimoniul cultural european prin eTwinning / Biroul Central de Asistență pentru eTwinning, European Schoolnet . – Bruxelles, 2018 . – 67 p. [Accesat 17 decembrie 2019]. Disponibil: https://www.etwinning.net/eun-files/eTwinning%20book_RO.pdf
9. Teacher Training Guide. How to use online tools to promote historical thinking. [citată 18 decembrie 2019]. Disponibil: https://pro.europeana.eu/files/Europeana_Professional/Education/Documents/Teacher%20Training%20Guide%20Historiana%20v2.pdf
10. Ten things to love about europeana. [citată 15 decembrie 2019]. Disponibil: <https://blog.europeana.eu/2018/11/10-things-to-love-about-europeana/>
11. Tinerii au descoperit 10 lucruri despre Europeana. [citată 18 ianuarie 2020]. Disponibil: <https://cpescmdlib.blogspot.com/2019/10/tinerii-au-descoperit-10-lucruri-despre.html>